

the duration of rehabilitation was crucial for the formation of a long-term continuous remission.

Key words: *addiction, rehabilitation, motivation, integrative personally-oriented developmental model*

Ведомости об авторе:

Старков Д.Ю., младший научный сотрудник лаборатории психологии социально дезадаптированных несовершеннолетних Института психологии имени Г. С. Костюка НАПН Украины, Киев

Starkov, D. Yu., Junior Researcher of the Laboratory of Psychology of Socially Disadapted Minors, G.S. Kostyuk Institute of Psychology, National Academy of Education Sciences of Ukraine, Kyiv

E-mail: votr@ukr.net

УДК 159.92

Чайка Г.В.

**КРОС-КУЛЬТУРНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО
БЛАГОПОЛУЧЧЯ**

Чайка Г.В. *Крос-культурне дослідження психологічного благополуччя.* В статті проведений крос-культурний аналіз психологічного благополуччя, досліджуваного за шести-факторною моделлю психологічного благополуччя К. Ріфф. Запропонована К.Ріфф модель розроблена у західноєвропейському культурному середовищі, для якого характерний постмодерніський світогляд, тобто децентралізованість, плюралізм поглядів, індивідуалізм, який стає метою розвитку особистості. Були використані дані із літературних джерел (з описом досліджень, проведених у США, Румунії, Кореї, Японії та Єгипті) та дані власного емпіричного дослідження, проведеного в Україні для відповіді на питання, наскільки допустиме використання запропонованої моделі в інших культурах, зокрема в Україні. Показано, що модель психологічного благополуччя К.Ріфф вірніше розкриває благополуччя у представників західної культури, і гірше працює при дослідженні

людей традиційної, або східної культури. Українці за своєю ментальністю належать до західної культури, проте, порівняння результатів відповідей американських і українських студентів виявило низку негативних тенденцій: українці меншою мірою задоволені власним особистісним зростанням; автономія може досягатися за рахунок погіршення стосунків із близькими людьми і не завжди підтримується чіткими і ясними цілями у житті.

Ключові слова: психологічне благополуччя, модель К.Ріфф, кросс-культурне дослідження

Чайка Г.В. Кросс-культурное исследование психологического благополучия. В статье проведен кросс-культурный анализ психологического благополучия, изучаемого при помощи шестифакторной модели психологического благополучия К. Рифф. Предложенная К.Рифф модель разработана в западноевропейской культурной среде, для которой характерно постмодернистское мировоззрение, то есть децентрализованность, плюрализм взглядов, индивидуализм, который становится целью развития личности. Были использованы данные из литературных источников (с описанием исследований, проведенных в США, Румынии, Кореи, Японии и Египте) и данные собственного эмпирического исследования, проведенного в Украине для ответа на вопрос, насколько допустимо использование предлагаемой модели в других культурах, в частности в Украине. Показано, что модель психологического благополучия К.Рифф вернее раскрывает благополучие представителей западной культуры, и хуже работает при исследовании людей традиционной, или восточной культуры. Украинцы по своей ментальности принадлежат к западной культуре, однако, сравнение результатов ответов американских и украинских студентов выявило ряд негативных тенденций: украинцы в меньшей степени удовлетворены собственным личностным ростом; автономия может достигаться за счет ухудшения отношений с близкими людьми и не всегда поддерживается четкими и ясными целями в жизни.

Ключевые слова: психологическое благополучие, модель К.Рифф, кросс-культурное исследование

Актуальність проблеми. В останні роки питання психологічного благополуччя привернуло увагу багатьох дослідників як в Україні, так і за її межами. У нашій країні це пов'язано, перш за все, із перманентною, багаторічною кризою суспільства, коли громадяни не відчують своєї єдності із країною, загальносуспільні орієнтири стали розмитими, і тому кожна людина починає шукати свої власні, особистісні опори для побудови життєвого шляху. У більш широкому сенсі дослідження психологічного благополуччя пов'язане із такими питаннями, що висувуються сучасними філософами та науковцями із гуманітарних дисциплін: куди йде людство? чи є безперервне матеріальне збагачення і технологічний прогрес благом і чи дійсно вони безперервні? як існувати людині під зливою інформації, що лунає з усіх боків?

Найбільш популярною методикою, яка використовується для дослідження психологічного благополуччя особистості, є шести-факторна шкала психологічного благополуччя, запропонована К.Ріфф. Фактори, запропоновані нею базуються на евдемоністичному розумінні щастя. Евдемонізм — етичний напрям, що вважає своїм принципом або метою життя щастя. В межах евдемоністичного підходу благополуччя розкривається як повнота самореалізації людини в конкретних життєвих умовах і обставинах, знаходження балансу між вимогами соціального оточення і розвитком власної індивідуальності, і саме це веде до відчуття щастя. Науковцями, що підтримують такий підхід, щастя розуміється як форма переживання повноти буття, пов'язаного з самореалізацією. К.Ріфф узагальнила та виокремила шість складових феномену психологічного благополуччя: самоприйняття, готовність підтримувати

позитивні стосунки з оточуючими, автономія, здатність управляти оточуючим середовищем, наявність мети в житті, особистісне зростання (індивідуальне самовдосконалення) [9].

Підхід, запропонований К.Ріфф дуже близький до підходу авторів теорії самодетермінації. Теорія самодетермінації, розроблена Е.Л. Десі та Р.М. Райаном, - це модель мотивації особистості, яка базується на концепції особистісних психологічних потреб, що лежать в основі внутрішньої мотивації, тобто самомотивації, і забезпечують психологічне благополуччя особистості. Внутрішня мотивація визначається Десі та Райаном як вроджена характеристика людини, заснована на дотриманні власних інтересів і розвитку своїх здібностей, що включає в себе прагнення до пошуку і вирішення завдань оптимального рівня складності. Теорія самодетермінації стверджує, що існують три суттєві психологічні потреби, що лежать в основі внутрішньої мотивації: автономія, компетенція та пов'язаність з іншими людьми. В найбільш широкому сенсі вказані потреби розуміються таким чином:

- потреба в автономії (або потреба в самодетермінації) являє собою прагнення відчувати себе ініціатором власних дій, самостійно контролювати свою поведінку.

- потреба в компетентності, тобто бажання людини досягти певних внутрішніх і зовнішніх результатів, прагнення бути ефективним у чому-небудь.

- потреба у пов'язаності (взаємозв'язку) з іншими людьми (потреба в спорідненості), яка позначає прагнення людини встановлювати надійні відносини, засновані на почуттях прихильності і приналежності [1].

Якщо порівняти погляди К.Ріфф з потребами, які розглядаються у теорії самодетермінації, то потреби в автономії відповідає не лише шкала автономії з відповідної методики. До шкали автономії потрібно додати шкали самоприйняття і цілей у житті, які також додають свій внесок до задоволення цієї потреби [4]. Шкали особистісного зростання і управління середовищем відповідають потребі у компетентності.

Необхідно зауважити, що як теорія самодетермінації, так і психологічне благополуччя особистості у розумінні К.Ріфф - це розробки, виконані у західноєвропейському культурному середовищі, для якого характерний постмодерніський світогляд. Суспільство епохи постмодернізму характеризується децентралізованістю, індивідуалізмом, який стає метою розвитку особистості. Суспільство ніби говорить: не існує загальноприйнятної «правди», не існує «об'єктивної» думки, не існує загальної цілі для всього суспільства. Кожна людина має сама собі поставити життєву мету, виходячи із власних цінностей і мотивів, і прожити власне життя, виходячи з власних переконань. На думку Susen S. [11] західноєвропейське суспільство живе у глибоко парадоксальній реальності: з одного боку, відбувається посилення індивідуальної свободи, у тому числі, свободи вибору, і автономії. З іншого боку, такий стан справ послаблює соціальну згуртованість, інтеграцію, солідарність. Не дивно, що у розглядуваних теоріях так багато місця приділяється особистісній автономії як основі психологічного благополуччя, а питання взаємодії особистості і великих людських об'єднань, таких як етнос, нація, країна не розглядаються взагалі.

На відміну від західноєвропейського підходу, традиційні суспільства більш схильні розглядати людину не як окремого індивіда, а як члена певної групи, малої, приміром, сім'я або рід, або великої – громадянина певної країни. Виходячи з цього, виникає закономірне питання: чи можливо описуване поняття психологічного благополуччя застосовувати до вивчення людей традиційного суспільства і до якого типу суспільства належать українці. Тому **мета цієї статті** – провести крос-культурне дослідження чинників психологічного благополуччя.

Методи і вибірка. Для проведення крос-культурного дослідження були вивчені результати використання опитувальника К.Ріфф з вивчення психологічного благополуччя на вибірках з США, Румунії, Південної Кореї, Японії, Єгипту та з України. Дані для вибірок з усіх країн, крім України, були взяті з літературних джерел. Так, дані для США були взяті із вже класичної роботи самої К.Ріфф [9]. У цій роботі вивчалися досліджувані різних вікових груп, проте, оскільки найчастіше вивчається студентська молодь і саме для таких вибірок ми знайшли всі інші результати, то ми вибрали тільки групу студентської молоді – всього 133 молодих людей середнім віком 19.53 роки ($SD = 1.57$), результати по жінкам і чоловікам були об'єднані і усереднені. Дані по Румунії були отримані із статті [6], всього 148 досліджуваних із середнім віком 20.13 (± 1.81) років. Дані стосовно Кореї були отримані з роботи [7], всього 518 досліджуваних із середнім віком 22.35 ($SD = 2.15$). Ці досліджувані трохи старші, ніж досліджувані з інших груп, проте автори зазначають, що всі вони студенти, тобто належать до тієї самої соціальної групи. Дані для Японії та Єгипту були отримані із статті [8]. Єгипетська група складалася із 150

студентів, а японська – з 138 студентів, вік досліджуваних склав від 18 до 22 років в обох групах.

Дані для України були отримані з проведеного нами дослідження, в якому взяли участь студенти київських університетів віком від 19 до 22 років, всього 150 досліджуваних. Для дослідження використовувалася Шкала психологічного благополуччя К.Ріфф в адаптації Т.Д. Шевеленкової, П.П. Фесенко [5]. Статистичний аналіз був проведений за допомогою програмного забезпечення SPSS v.21.

Існує декілька варіантів шести-факторної шкали дослідження психологічного благополуччя, які відрізняються кількістю включених до опитувальника питань (від 30 до 120 питань). Тому ми провели процедуру унормування даних, наведених у статтях. Для цього ми розділили середні дані, вказані для кожній обговорюваній статті, на кількість питань, які відносилися до відповідного показника. Приміром, у класичній роботі К.Ріфф використовувався варіант методики із 120 питаннями, 20 питань на кожний показник. Тобто середнє значення для кожного показника було розділене на 20, таким чином отримувалося унормоване значення.

Результати. У таблиці 1 показані середні значення та стандартне відхилення для показників методики для представників США, Румунії та України. Це країни, які умовно можна віднести до таких, де переважають соціально-культурні цінності західного (західноєвропейського) суспільства.

Таблиця 1

Середні значення за Шкалою психологічного благополуччя К. Ріфф для США, Румунії та України

Показник	США		Румунія		Україна	
	Середнє	Стд. відх.	Середнє	Стд. відх.	Середнє	Стд. відх.
Позитивне ставлення до інших	4.77	0.63	4.26	0.71	4.42	0.74
Автономія	4.13	0.67	4.07	0.73	4.15	0.68
Управління середовищем	4.44	0.65	4.17	0.56	4.36	0.71
Особистісне зростання	4.99	0.49	4.81	0.54	4.38	0.67
Цілі у житті	4.74	0.63	4.52	0.61	4.44	0.69
Самоприйняття	4.54	0.78	4.23	0.71	4.23	0.80
Загальний показник психологічного благополуччя	27.61		26.36		25.98	
Кількість досліджуваних	133		150		148	

Як видно з таблиці, найкращі показники у представників США. Представники Румунії та України мають приблизно однаковий рівень психологічного благополуччя, проте одні з його показників вищі у румунів, а інші – в українців. Порівняємо більш детально дані з США і України. Показник «автономії» майже однаковий у представників двох країн. Трохи нижчими в українців є показники самоприйняття та управління середовищем, суттєво нижчі показники позитивного ставлення до інших та цілей у житті. Найбільша відмінність спостерігалася для показника особистісного зростання, який суттєво нижчий в українців.

У таблиці 2 показані середні значення та стандартне відхилення для показників методики для представників Японії, Кореї та Єгипту. Це країни, які умовно можна віднести до таких, де переважають традиційні (східні) цінності.

Таблиця 2

Середні значення за Шкалою психологічного благополуччя К. Ріфф для Японії, Кореї та Єгипту.

Показник	Японія		Єгипет		Корея	
	Средне	Стд. відх.	Средне	Стд. відх.	Средне	Стд. відх.
Позитивне ставлення до інших	3.66	0.81	3.94	0.59	3.62	0.69
Автономія	3.20	0.84	2.08	0.79	3.04	0.52
Управління середовищем	3.96	0.77	3.86	0.80	3.36	0.57
Особистісне зростання	4.26	0.70	3.65	0.72	3.93	0.64
Цілі у житті	3.26	1.00	3.49	0.90	2.23	0.73
Самоприйняття	2.99	0.99	3.48	0.81	3.37	0.79
Загальний показник психологічного благополуччя	21.33		20.50		19.55	
Кількість досліджуваних	138		518		150	

Перше, що кидається в очі, - це суттєво нижчі результати по всім показникам, показані представниками цих трьох країн. Найвищі показники у цій трійці в японців, найнижчі – у корейців. Якщо ж пригадати історичний розвиток цих країн, то Японія і Єгипет почали відчувати західноєвропейський вплив це у 19-ому сторіччі, при цьому Японія піддалася впливу вестернізації

досить сильно після другої світової війни. Корея ж підпала під західноєвропейський вплив лишедесь у шістдесяті роки минулого сторіччя, тобто цю країну можна розглядати найбільш традиційною серед розглянутих. Іншими словами, чим більш традиційне суспільство, тим гірший результат отримано за методикою вивчення психологічного благополуччя К.Ріфф.

Дискусія. Зосередимося спочатку на результатах, отриманих для української вибірки. Як же ми сказали вище, найбільша відмінність між американською і українською вибірками спостерігалася для показника особистісного зростання. Всі досліджувані були студентами, тобто належали до однієї соціальної групи, основне завдання якої – професійне навчання для подальшої успішної кар'єри. Тому не можемо стверджувати, що українські досліджувані перебували у якихось об'єктивно гірших умовах, які перешкоджають їх особистісному зростанню. Нажаль, ми маємо констатувати, що зниження особистісного зростання відбувається за рахунок особистісних якостей, приміром, банальних лінощів.

Рівень автономії в українців навіть трохи вищий, ніж в американців. Проте українці мають не такі чіткі життєві цілі і гірші стосунки із рідними і близькими. У такому випадку автономія як моральна чеснота, бажання діяти, виходячи із сталих переконань, може перетворитися на імпульсивність, бажання задовольняти плинні забаганки, «свобода для..» (високої мети) може перетворитися на «свободу від ...» (моральних і соціальних норм, зобов'язань перед рідними і близькими, суспільства загалом).

Звернемося тепер до суто крос-культурних досліджень. Нами були виявлені суттєві розбіжності у показниках психологічного

благополуччя між представниками країн, в яких переважають західні цінності, і досліджуваних з країн, які можна умовно назвати традиційними. Чи означає це, що психологічне благополуччя жителів традиційних країн дійсно нижче? Можливо, їх психологічне благополуччя будується на інших чинниках? Для відповіді на це запитання розглянемо соціологічні рейтинги щастя, який визначається відомими соціологічними агентствами.

Так, існує рейтинг ООН країн світу за рівнем щастя (World Happiness Report) - це міжнародний дослідницький проект, який вимірює показник щастя населення в країнах світу. Вимірювані показники: ВВП на душу населення (з урахуванням внутрішніх цін (ППС); очікувана тривалість здорового життя (healthy life expectancy); соціальна підтримка як відповідь на питання «Якби у вас була проблема, могли б ви розраховувати на допомогу родичів або друзів в разі потреби?»; свобода життєвого вибору як відповідь на питання «Ви задоволені або не задоволені свободою вибору на власному життєвому шляху?»; щедрість як відповідь на питання «Чи витрачали ви на благодійність гроші в минулому місяці?»; сприйняття корупції (perceptions of corruption) як відповідь на питання «Чи поширена корупція в уряді?», «Чи поширена корупція в бізнесі?». Крім того, на результат впливала суб'єктивне відчуття щастя або нещастя. Наприклад, враховувалися відповіді на питання про минулий день: чи ви сміялися? відчували щастя? відчували занепокоєння? гнів? (Кожна країна також порівнюється з гіпотетичної країною під назвою «Антиутопія». Антиутопія представляє найнижчі національні середні значення для кожної

ключової змінної [3]. У таблиці 4 представлено рейтинг ООН за рівнем щастя для досліджуваних країн.

Таблиця 3

Рейтинг ООН за рівнем щастя

№ у рейтингу	Країна	Значення
19	Сполучені Штати Америки	6.892
48	Румунія	6.070
54	Південна Корея	5.895
58	Японія	5.886
133	Україна	4.332
137	Єгипет	4.166

Як видно з таблиці 3 жителі Кореї значно щасливіші за рейтингом ООН, ніж за результатом, отриманим за вивченням психологічного благополуччя, а українці, навпаки, - значно більш нещасливі.

Приведемо що один соціологічний рейтинг: Міжнародний індекс щастя (англ. Happy Planet Index) - індекс, що відображає добробут людей і стан навколишнього середовища в різних країнах світу і ґрунтується на загальних принципах, що більшість людей хочуть прожити довге і повноцінне життя, а країни прагнуть зробити все можливе для досягнення максимального добробуту своїх громадян, розумно використовуючи наявні ресурси і не завдаючи шкоди навколишньому середовищу. Для розрахунку індексу використовуються три показники: суб'єктивна задоволеність людей життям, очікувана тривалість життя і так званий «екологічний слід» [2]. У таблиці 4 представлено цей індекс для досліджуваних країн.

Міжнародний індекс щастя

№ у рейтингу	Країна	Значення
12	Єгипет	60.3
70	Румунія	43.9
68	Республіка Корея	44.4
75	Японія	43.3
95	Україна	38.1
114	США	30.7

Результати цього рейтингу взагалі не відповідають рейтингу отриманому за методикою визначення психологічного благополуччя. Єгипет за цим рейтингом знаходиться на найвищому щаблі, а США – на найнижчому.

Ці результати показують, що методика вивчення психологічного благополуччя, запропонована К.Ріфф, не може вважатися універсальною, застосовною для жителів будь-якої країни. Краще за все вона працює із країнами, які належать до західної соціокультурної спільноти, у традиційних же країнах існують інші фактори, що впливають на досягнення відчуття психологічного благополуччя.

На підтвердження цього тезису наведу роздуми із роботи, проведеної китайськими науковцями [11]: китайські дослідники зазвичай розглядають благополуччя як суб'єктивне благополуччя, засноване на традиційній культурі та цінностях. Благополуччя для китайців має чотири характеристики: гармонію, гідність, товарищів та майбутнє. Особисті емоції у традиційній китайській культурі не є ключовим моментом, значно важливіші міжособистісні стосунки та почуттями соціальної цінності; суб'єктивне благополуччя особистості завжди пов'язане з моральним почуттям і почуттям краси;

китайська традиційна культура спонукає людей до досягнення раціонального щастя, яке виходить за межі щастя та суб'єктивного благополуччя тут і тепер. При цьому конфуціанське благополуччя має певні загальні риси із психологічним благополуччям, як воно розуміється західними дослідниками, а саме обидві концепції виходять з евдемоністичного розуміння щастя. На думку китайських дослідників, істотною відмінністю західного і східного розуміння благополуччя є те, що західні науковці люблять розглядати речі окремо з точки зору тіла, і окремо з точки зору душі. Хоча сьогодні західні дослідники намагаються поєднати ці два поняття, але все ж розрізняють ці дві сфери, тоді як китайці люблять думати про цілісні речі, поєднуювати душу і тіло.

Висновки. Проведене крос-культурне дослідження показало таке.

1. Запропонована К.Ріфф модель психологічного благополуччя базується на західноєвропейських соціокультурних поглядах, які характеризуються індивідуалізмом і плюралізмом, цінністю кожної особистості та її особистих цілей. Тому ця модель вірніше розкриває благополуччя у представників західної культури, і гірше працює при дослідженні людей традиційної, або східної культури.

2. Українці за своєю ментальністю належать до західної культури, тому чинники психологічного благополуччя, описані К.Ріфф, є важливими для них. Проте, порівняння результатів відповідей американських і українських студентів виявило низку негативних тенденцій. Так, по-перше, українці меншою мірою вдоволені особистісним зростанням, а по-друге, автономія буває досягається за рахунок погіршення стосунків із близькими

людьми і автономія не завжди підтримується чіткими і ясними цілями у житті.

Обмеження у статті: оскільки ми не мали вихідних даних з описаних досліджень (крім власного дослідження), то ми не мали змогу провести точний статистичний аналіз існування розбіжностей між отриманими середніми значеннями, тому нами був проведений лише описовий аналіз.

Список використаних джерел:

1. Гордеева Т.О. Теория самодетерминации Э. Деси и Р. Райана / *Психология мотивации достижения*. Москва: Смысл: Издательский центр "Академия", 2006. 332 с.
2. Международный индекс счастья - [https://ru.wikipedia.org/wiki/Международный индекс счастья](https://ru.wikipedia.org/wiki/Международный_индекс_счастья)
3. Рейтинг стран мира по уровню счастья Организации Объединённых Наций - <https://gtmarket.ru/ratings/world-happiness-report/info>
4. Психологічні технології самодетермінації розвитку особистості: монографія / Л.З. Сердюк, І.В. Данилюк, В.В. Турбан, О.І. Пенькова, Н.Д. Володарська [та ін.] ; за ред. Л.З. Сердюк. К.: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2018. 192 с.
5. Шевеленкова, Т.Д. Фесенко, Т.П. Психологическое благополучие личности. *Психологическая диагностика*, 2005. № 3, с. 95-121
6. Costea-Bărluțiu C., Bălaș-Baconschi C., Hathazi A. Romanian adaptation of the Ryff's psychological well-being scale: brief report of the factor structure and psychometric properties. *Journal of Evidence-Based Psychotherapies*, 2018. Vol. 18, No. 1, P. 21-33
7. Lee H.E., Taniguchi E. A Cross-Cultural Validation of the Six-Factor Model of Psychological Well-Being. *7th World Congress of Korean Studies* - congress.aks.ac.kr:52525/korean/files/2_1413778533.pdf.
8. Mohammed El-nabgha F., Unher M., Sugawara M. Psychological well-being: a comparative study between Japanese and Egyptian students. *Psychologia*, 2010. No 53. P. 68–85

9. Ryff C.D. Happiness Is Everything, or Is It? Explorations on the Meaning of Psychological Well-Being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 1989. Vol. 57, No. 6. P.1069-1081
10. Susen S. The 'Postmodern Turn' in the Social Sciences - Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2015 - 522 p.
11. Yang, D. and Zhou, H. The Comparison between Chinese and Western Well-Being. *Open Journal of Social Sciences*, 2017. No 5. P. 181-188. - doi:10.4236/jss.2017.511013

Spysok vykorystanykh dzherel:

1. Gordeeva T.O. Teoriya samodeterminacii E. Deci i R. Ryan / *Psihologija motivacii dostizhenija*. Moskva: Smysl: Izdatel'skij centr "Akademija", 2006. 332 s.
2. Happy Planet Index - [https://ru.wikipedia.org/wiki/Международный индекс счастья](https://ru.wikipedia.org/wiki/Международный_индекс_счастья)
3. World Happiness Report - <https://gtmarket.ru/ratings/world-happiness-report/info>
4. Psihologichni tehnologii samodeterminacii rozvitku osobnosti: monografija / L.Z. Serdjuk, I.V. Daniljuk, V.V. Turban, O.I. Pen'kova, N.D. Volodars'ka [ta in.] ; za red. L.Z. Serdjuk. K.: Institut psihologii imeni G.S. Kostjuka NAPN Ukraïni, 2018. 192 s.
5. Shevelenkova, T.D. Fesenko, T.P. Psihologicheskoe blagopoluchie lichnosti. *Psihologicheskaja diagnostika*, 2005. № 3, s. 95-121
6. Costea-Bărluțiu C., Bălaș-Baconschi C., Hathazi A. Romanian adaptation of the Ryff's psychological well-being scale: brief report of the factor structure and psychometric properties. *Journal of Evidence-Based Psychotherapies*, 2018. Vol. 18, No. 1, P. 21-33
7. Lee H.E., Taniguchi E. A Cross-Cultural Validation of the Six-Factor Model of Psychological Well-Being. *7th World Congress of Korean Studies* - congress.aks.ac.kr:52525/ korean/files/2_1413778533.pdf.
8. Mohammed El-nabgha F., Unher M., Sugawara M. Psychological well-being: a comparative study between Japanese and Egyptian students. *Psychologia*, 2010. No 53. P. 68–85
9. Ryff C.D. Happiness Is Everything, or Is It? Explorations on the Meaning of Psychological Well-Being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 1989. Vol. 57, No. 6. P.1069-1081

10. Susen S. The 'Postmodern Turn' in the Social Sciences - Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2015 - 522 p.

Yang, D. and Zhou, H. The Comparison between Chinese and Western Well-Being. *Open Journal of Social Sciences*, 2017. No 5. P. 181-188. - doi:10.4236/jss.2017.511013

Chaika, G.V. Cross-cultural study of psychological well-being. *The article presents the performed cross-cultural analysis of psychological well-being at it is investigated with C. Ryff's six-factor model of psychological well-being. The model proposed by C. Ryff was developed in the Western European cultural environment, characterized by a postmodern worldview, that is, decentralization, pluralism of views, individualism, which becomes the goal of personal development. The data from literature sources (describing studies conducted in the USA, Romania, Korea, Japan, and Egypt) and the data from our own empirical study conducted in Ukraine were reviewed to answer the question of how acceptable was the proposed model in other cultures, including in Ukraine. The performed investigation show that C. Ryff's model of psychological well-being reveals quite clearly psychological well-being of Western culture representatives, but it works worse at studies of people of traditional (or oriental) culture. Ukrainians, by their mentality, belong to Western culture. However, by comparing the results of the answers of American and Ukrainian students, we revealed some negative tendencies: Ukrainians are less satisfied with their personal growth; their autonomy can be attained by worsening relationships with loved ones and it is not always supported by well-defined, clear goals in life.*

Key words: *psychological well-being, C. Ryff model, cross-cultural study*

Відомості про автора:

Чайка Галина Василівна, канд. психол. наук, ст. н. сп. лабораторії особистості ім. П.Р.Чаматы, Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України

Chaika, Galyna Vasylivna, PhD in Psychology, senior researcher of the Chamata Laboratory of Personality, Kostiuk Institute of Psychology of the NAES of Ukraine

E-mail: chaika_g@hotmail.com